

tekst: Jan Ton – www.jan-ton.info

Astrologische tendensen voor 2018

Met Steenbok als rode draad

We leven in roerige tijden. De veranderingen gaan zo snel dat we ze amper kunnen bijhouden, laat staan voorspellen. De media zijn vol van de waan van de dag en de meeste politici kijken niet verder dan de volgende verkiezingen. Ik denk dat de astrologie een bijdrage kan leveren om grotere verbanden te zien en – wie weet – een perspectief op de toekomst te ontwikkelen.

Ten eerste kunnen we vanuit de astrologie kijken naar de aarde als één geheel, deel uitmakend van weer een groter geheel, het zonnestelsel. In de tweede plaats is de astrologie bij uitstek een studie van cycli. Alles draait in het universum en uit de regelmaat waarin dat gebeurt halen de astrologen hun inspiratie.

Saturnus en Pluto in Steenbok

Mijn eerste aanknopingspunt voor het onderzoek naar 2018 was de planeet Saturnus die in december 2017 zijn eigen teken Steenbok is binnengegaan. Tegen het einde van deze periode, in 2020, maakt Saturnus een conjunctie met Pluto. Dat is een

bijzonder spannend gegeven, waar ongetwijfeld weer vele doemscenario's aan gekoppeld zullen worden. Maar een crisis is ook een kans. Dit soort planeetstanden hebben eerder plaatsgevonden. Wat kunnen we leren van de geschiedenis?

Saturnus

In het oude Rome was een tempel gewijd aan Saturnus. Als god van de landbouw werd Saturnus afgebeeld met sikkels en zeis. Opmerkelijk is dat in de tempel de staatskas was gehuisvest en dat er de archieven van uitgevaardigde wetten werden bewaard. Hiermee hebben we gelijk een aantal associaties met Saturnus die nog altijd actueel zijn. Als god van de landbouw gaat Saturnus over de oogst: het resultaat van werk en inspanning. De staatskas en de wetten duiden op maatschappelijke orde en structuur. Rond de Kerst werden in Rome de Saturnaliën gevierd, waarin er flink werd gegeten, gedronken en gefeest.

Heel bijzonder vind ik de gewoonte dat tijdens de Saturnaliën de maatschappelijke hiërarchie werd omgedraaid. De meesters bedienden de slaven en samen deelden ze de maaltijd. Je ziet zoiets bij ons nog terug in het carnaval. Ik denk dat we dit gebruik niet moeten zien als de omverwerping van de maatschappelijke orde. Eerder is het de bevestiging ervan. Als er orde is, als iedereen zijn plaats weet en zijn bijdrage levert aan het geheel, is er harmonie en vrede. Zo ontstond de mythe van de 'gouden eeuw van Saturnus', waarin stabiliteit, vrede en voorspoed heersten. Zo niet in de klassieke westerse astrologie, waar Saturnus wordt geassocieerd met pijn, moeite en lijden. Het is de harde realiteit die je onverbidde wijst op je grenzen en

beperkingen. Alleen door inspanning kun je verder komen. Alleen door je primaire behoeftebevrediging uit te stellen, kun je je verzekeren van toekomstige beloningen. Daar is discipline, vasthoudendheid en een zekere mentale hardheid voor nodig. In de geboortehoroscopen van individuen is dat allemaal duidelijk herkenbaar. Zowel de pijn en de moeite, maar ook het leren door de tijd heen en de uiteindelijke beloning: niet alleen in concrete resultaten, maar ook en vooral in termen van rijpheid, volwassenheid, beheersing.

Steenbok

Van de twaalf tekens van de dierenriem zijn er drie zogenaamde 'aardetekens': Stier, Maagd en Steenbok. Stier is het meest primaire aardeteeken, waarbij het gaat om de meest elementaire levensbehoeften als gezondheid, voedsel, bezit, veiligheid. Het teken Maagd is gericht op praktische vaardigheden. De wetten van het element aarde worden bewust onderzocht en toegepast. Steenbok staat voor het hoogste aspect van het element aarde. Steenbok streeft naar perfectie tot in elk detail. Het hele (productie)proces van begin tot eind moet worden doorgrond en beheerst. De organisatie van alle onderdelen moet een kloppend geheel opleveren. Als hoogste aspect van het element aarde gaat het hier ook over het beheer van de uiteindelijke resultaten. Dan kun je denken aan de overheid die belasting heft op winsten en de opbrengst ten goede laat komen aan collectieve doelen. En het gaat natuurlijk over geld. Grof gezegd: de Stieren zijn de werkers, de Maagden zijn de specialisten en de Steenbokken zijn de managers en de kapitaalbezitters.

Saturnus als harde leermeester

Als Saturnus door Steenbok loopt, mogen we verwachten dat al deze thema's bijzonder actueel zullen worden. Hoe zijn de machtsverhoudingen in de wereld, zowel politiek als economisch? Hoe zit het met het geld: waar komt het vandaan, waar gaat het heen, wat is geld nog waard? Wat is de kwaliteit van organisaties: doen ze nog waar ze voor bedoeld zijn, dienen ze het algemeen belang? Waar sprake is van machtsmisbruik en corruptie, mag je verwachten dat dat aan de oppervlakte komt en bestreden kan worden. Maar misschien moet het allemaal eerst nog erger worden voordat het beter wordt. Saturnus is een harde leermeester: wie niet horen wil, moet maar voelen. Maar wat geleerd wordt door reële ervaring, beklijft het langst en is een solide basis voor toekomstige groei.

Op de grens

Als je met het blote oog naar de hemel kijkt, lijkt het alsof Saturnus de buitenste planeet van het zonnestelsel is. Op oude prenten zien we dit wereldbeeld terug. In 1781 werd dankzij de uitvinding van de telescoop de planeet Uranus ontdekt. Later volgden Neptunus (1846) en Pluto (1930). Relatief gezien is dit dus nog maar kortgeleden. Lang werd de aarde als het middelpunt van het universum beschouwd. Galilei kwam in conflict met de Kerk toen hij beweerde dat de aarde om de zon draait. Inmiddels weten we dat de zon ook maar een van de vele zonnen is en dat er talloze planeten zijn als de onze. De aarde is niet het middelpunt van het universum, maar zo ervaren we het natuurlijk wél. En vanuit ons gezichtspunt is dat natuurlijk volkomen legitiem. Alleen weten we nu dat vele zekerheden die we voor onwrikbaar houden,

relatief zijn. De wetten waar we op rekenen, gelden alleen binnen een beperkt gebied: daarbuiten heersen andere wetten. Saturnus is de 'god' van de gevestigde orde, ook in het denken. De planeet staat op de drempel. Naar 'binnen' toe is er de traditie, alle verworvenheden uit het verleden, de zekerheden waar we op bouwen. Saturnus is echter ook de planeet van de rijping, de volwassenwording. Het lijkt erop, ik kom daar nog op terug, dat het groeiproces van Saturnus naar volwassenheid een noodzakelijke voorwaarde is om de uitdagingen van de 'nieuwe' planeten aan te kunnen en te integreren. Niets voor niets heet Saturnus ook wel 'de wachter op de drempel'.

De grote conjuncties

Alle planeten draaien rondjes om de zon. Hoe verder weg de planeet, hoe langer die rondjes duren. Saturnus doet er bijna 30 jaar over, Uranus 84 jaar, Neptunus 165 jaar en Pluto 248 jaar. Als twee planeten elkaar in hun omloop passeren, spreken we van een conjunctie. Denk aan de Nieuwe Maan, wanneer de Maan op één lijn staat met de Zon. Dat gebeurt elke maand, maar de conjuncties van de grotere planeten markeren grotere tijdseenheden en die zijn heel interessant voor dit verhaal. In de astrologie wordt van oudsher veel belang gehecht aan conjuncties. De betreffende planeten werken dan intens op elkaar in, dus dit zijn de tijden waarin iets tot een scherp hoogtepunt (of dieptepunt) kan komen. Alexander Ruperti beschrijft in zijn boek 'Cycles of becoming' de conjuncties als het begin van een nieuwe cyclus, die duurt tot de volgende conjunctie. Ik heb gekeken naar de conjuncties van Saturnus met de buitenplaneten en de buitenplaneten onderling. We beginnen met de langere cycli en eindigen met de kortere cycli. En langzaam bewegen we van lang geleden naar de nabije toekomst.

Neptunus en Pluto

In 1399 stonden Neptunus en Pluto conjunct op 4° Tweelingen. Dit is de tijd van de Renaissance, de wedergeboorte van klassieke, voorchristelijke wijsheid. De macht van de Kerk brokkelde af en een nieuwe maatschappelijke stand van vrije burgers begon op te komen. De naar binnen gerichte blik van de Middeleeuwen werd vervangen door een nieuwsgierige beschouwing van de wereld. Dat is typisch Tweelingen: open vragen stellen, op onderzoek uitgaan, vrijuit nadenken over de grote levensvragen. Geen genoeg meer nemen met wat de autoriteiten ons voorschrijven. In deze tijd begonnen ook de grote ontdekkingsreizen. De wereld bleek heel wat groter dan gedacht en de angst dat je ergens van de platte aarde af zou vallen, bleek ongegrond.

We gaan op zoek naar wie we zijn

In 1892 was er pas weer een conjunctie tussen Neptunus en Pluto op 7° Tweelingen. We zien opnieuw een revolutie in bewustzijn. Oosterse wijsheid werd geïntroduceerd in het Westen. Freud ontdekte de wereld van het onbewuste. Spiritisten onderzochten verschijnselen op de grens van leven en dood. Lang verborgen esoterische kennis kwam weer aan de oppervlakte. In de kunst zien we een enorme opleving van het subjectieve: uitdrukkingen van het bewustzijn zelf in plaats van afbeeldingen van de buitenwereld. Het bewustzijn zelf wordt onderwerp van de onderzoekende geest van de Tweelingen. Er zijn geen vaste zekerheden meer als het gaat om identiteit. We gaan (moeten) zelf op zoek naar wie we zijn. Pas sinds die tijd ontwikkelt zich de psychologie als wetenschap en ga er maar van uit dat dat allemaal nog in de kinderschoenen staat.

De aarde is maar een klein bolletje en als je vanuit de ruimte naar de aarde kijkt zie je niet de grenzen die wij er getrokken hebben. De aarde is één organisme en wij maken daar deel van uit

Opvallend vind ik ook dat vanaf het einde van de 19e eeuw het verschijnsel 'sport' zich aandient en steeds belangrijker wordt. Het lichaam is er niet alleen om te werken maar ook om te spelen en te genieten. Competitie hoeft geen strijd te zijn op leven en dood maar kan een speels gebeuren zijn, dat je broederlijk met elkaar deelt. De spelende mens: dat is zeker buiten de grens van de serieuze Saturnus voor wie alles nut en een doel moet hebben. Toch hebben we Saturnus nodig in de vorm van spelregels. Die zijn dan geen doel in zichzelf, maar dienen om het spel mogelijk te maken en in goede banen te leiden.

Uranus en Neptunus

Het teken Steenbok komt steeds terug en dient zich aan als de rode draad in dit verhaal. De laatste twee conjuncties van Uranus en Neptunus vonden plaats in Steenbok.

De eerste was in 1812 en de laatste in 1992. Wat was er nieuw in en rond 1812 en de jaren die volgden? Napoleon probeerde heel Europa te veroveren en voerde een wetssysteem in dat nog steeds haar waarde heeft. De autoriteit van de Kerk en de adellijke bovenlaag brokkelde steeds verder af. De invloed van het 'gewone volk' neemt tussen 1912 en 1992 gestaag toe, overigens niet zonder strijd. Begin 19^e eeuw kwam de industriële revolutie goed op gang: kolen, ijzer, treinen, stoommachines, grote fabrieken en steden. Steenbok gaat over organisatie, geld en macht en in de hele periode zien we overal een enorme schaalvergroting. Door de groeiende mobiliteit gaan mensen zich deel voelen van een groter geheel. Het is het begin van het besef eerst en vooral een mens, een wereldburger, te zijn.

De 'global village'

Met de schaalvergroting krijg je ook enorme concentraties van macht. In de kapitalistische landen hebben de grote ondernemingen en kapitaalbezitters de touwtjes in handen. In communistische landen wordt de macht van de staat steeds groter en verstikkender. Toch draagt de combinatie van Uranus en Neptunus ook een belofte van grotere vrijheid en universele broederschap in zich. De arbeidersklasse maakt zich sterk tegenover de kapitaalbezitters. Het volk maakt zich sterk tegenover de staat. Vrouwen verwerven kiesrecht. Steeds is er de strijd tussen individuele vrijheid en collectieve druk.

Beginjaren negentig was er weer een conjunctie van Uranus en Neptunus in Steenbok. Het internet begon de wereld te veroveren. Het leek de ideale droom van Uranus en Neptunus: iedereen gelijk, iedereen met elkaar verbonden. In één klap kwam de hele wereld heel erg dichtbij: de 'global village'. Het internet leek vrijheid en gelijkheid te beloven voor

De geest
van de vrijheid
is uit de fles

iedereen, maar de groeiende macht van Facebook, Google en dergelijke geeft te denken. Autoritaire staten voeren allerlei vormen van censuur en controle in. Nog nooit is de belofte van individuele vrijheid zo groot geweest en nog nooit waren de mogelijkheden om individuen te controleren en te manipuleren zo groot als nu.

Het is een typisch Steenbokdilemma. Veel mensen verliezen hun vertrouwen in 'het systeem', maar dat is meestal tevens het einde van hun actieve betrokkenheid. Vrijheid krijg je niet zomaar. Niemand kan het je geven. Je zult het moeten veroveren en de eenzaamheid dragen van je nieuwverworven autonomie. Je zult moeten leren om de verantwoordelijkheid te nemen voor (de gevolgen van) je keuzes. Ik denk dat naarmate meer mensen hun individuele vrijheid op een verantwoorde manier kunnen dragen, ook de systemen zullen veranderen en in staat zullen zijn om meer vrijheid en diversiteit toe te laten en zelfs mogelijk te maken. De democratische beginselen

(de macht van het volk) en de Universele Rechten van de Mens zijn hoopvolle uitgangspunten, maar er is nog een lange weg te gaan.

Uranus en Pluto

Dit zijn twee planeten die samen duiden op een haast explosieve drang naar vrijheid. De voorlaatste conjunctie was in 1851, in de tijd dat Marx zijn werken publiceerde en de slavernij op steeds meer plaatsen werd afgeschaft. De parlementaire democratie zet zich krachtig door in verschillende Europese landen, waaronder Nederland. De laatste conjunctie was in 1965/66. De jongere generatie zette zich af tegen de naoorlogse generatie van hun ouders en eiste vrijheid voor zichzelf op. Het is het begin van allerlei bevrijdingsbewegingen die strijden voor onderdrukte groepen. De autoriteiten proberen het eerst met onderdrukking en vaak geweld tegen opstandige burgers, maar we zien steeds vaker dat dat niet werkt. De geest van de vrijheid is uit de fles. Nu is rebellie weliswaar het begin

van vrijheid, maar niet meer dan dat. Na het koesteren van grote idealen volgen meestal een aantal pittige saturnale lessen. De bevolgen generatie van de jaren zestig heeft daar zeker een flinke portie van meegekregen.

Generaties

Elke keer als er een conjunctie plaatsvindt met of tussen de grote buitenplaneten, verandert er iets definitief. De wereld is niet hetzelfde meer en er is geen weg terug. In de jaren zestig was er een scherpe generatiekloof, maar dat was niet de laatste. De ontwikkelingen gaan zó snel dat ouders hun kinderen vaak niet meer kunnen helpen met de uitdagingen waar ze voor staan. Elke generatie moet zichzelf opnieuw uitvinden.

Saturnus en Uranus

Deze planeten vormen elkaars tegenpolen. Stabiliteit tegenover verandering. Het verleden tegenover de toekomst. Controle tegenover vrijheid. De voorlaatste conjunctie was in 1942: de 2^e wereldoorlog was op haar hoogtepunt en Hitler leek de winnaar, maar het tij begon te keren. De laatste conjunctie vond plaats in 1988: de val van het ijzeren gordijn was aanstaande.

Saturnus en Neptunus

In principe gaat deze conjunctie over de oplossing (Neptunus) van grenzen (Saturnus). Het is het opgaan in een groter geheel, de droom van de eenheid en gelijkheid van alle mensen. Het is opvallend dat de laatste drie conjuncties allemaal samenvallen met belangrijke momenten in de opkomst en de val van communistische staten. Dit geeft te denken. Het kan ook de willoze overgave (Neptunus) zijn aan het collectief (Saturnus). Het communisme beloofde vrijheid, maar bracht onderdrukking. De leiders gingen zich gedragen als absolute heersers en lieten zich vereren als waren ze god zelf. Hopelijk valt China niet in dezelfde valkuil.

1917 Russische revolutie.

1952/53 Koreaanse oorlog, eindigend in een wapenstilstand, die nog steeds bijzonder kwetsbaar is.

1989 De val van de Berlijnse Muur en de ineenstorting van de Sovjet-Unie.

De gebeurtenissen van 1989 laten zien dat de omverwerping van de gevestigde orde ook zonder een gewelddadige revolutie kan plaatsvinden. Een systeem kan simpelweg 'imploderen' als het zijn doel niet meer dient.

Saturnus en Pluto

We komen in de buurt van wat de climax van dit verhaal moet worden: de conjunctie van Saturnus en Pluto in 2020. Kort gezegd staat Pluto voor de energie van de 'creatieve destructie'. Wil er werkelijke vernieuwing zijn, dan moet het oude eerst

worden afgebroken. Pluto werd ontdekt in 1930 en in die tijd begon de enorme potentie van kernsplijting (plutonium) zichtbaar te worden. Sindsdien moeten we leven met de dreiging van totale vernietiging. Inmiddels zijn er nog meer massavernietigingswapens bijgekomen. Een grotere uitdaging voor Saturnus is er niet. Het is buigen of barsten. De conjuncties van Saturnus en Pluto laten zien óf en hoe die enorme spanning wordt gehanteerd.

1914 De 1^e wereldoorlog breekt uit. Moderne technologie zorgt voor massale slachtingen. De waanzin van een 'moderne' oorlog komt genadeloos aan het licht.

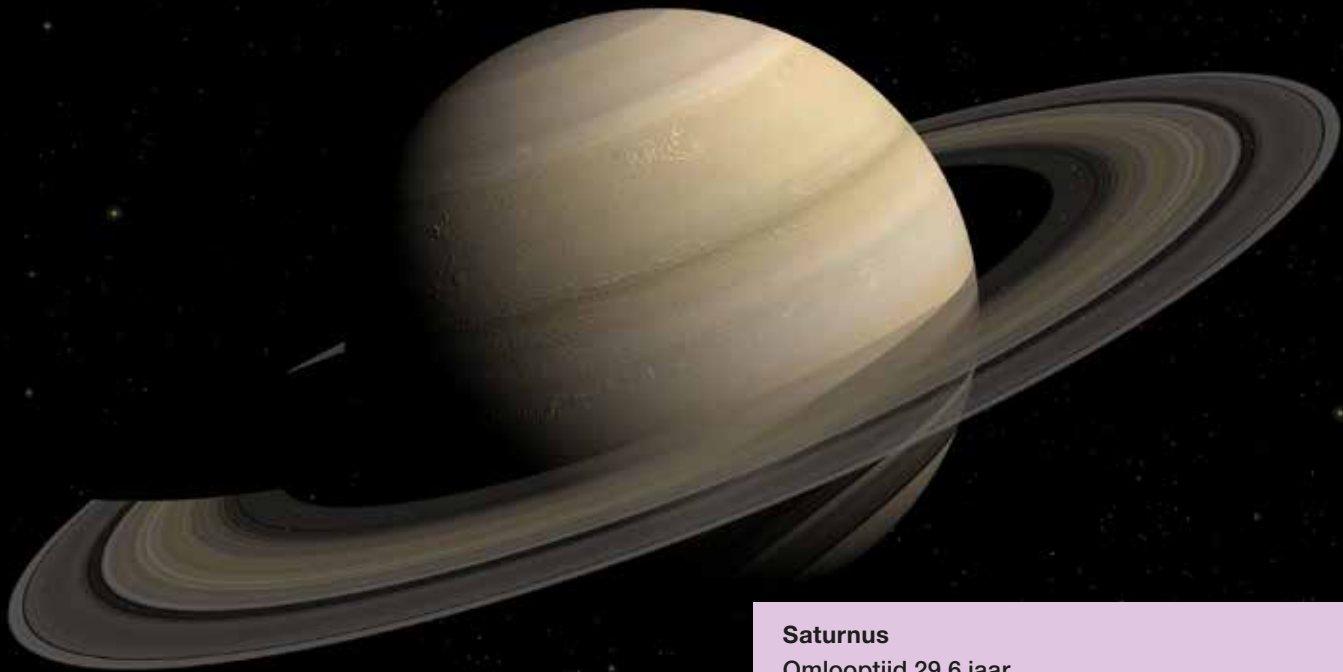
1947 De wereld is in shock na de verwoestende 2^e wereldoorlog en de atoombommen op Nagasaki en Hiroshima. De waanzin wordt onder ogen gezien. Overleg op hoog niveau tussen alle partijen. De Verenigde Naties worden opgericht in 1948. Conflicten in India en Indonesië worden uiteindelijk vreedzaam opgelost. De wereldkaarten moeten opnieuw worden getekend.

1982 De wapenwedloop tussen de VS en de Sovjet-Unie bereikt een keerpunt. Overal in de wereld zijn er demonstraties tegen atoomwapens. Er komen serieuze onderhandelingen om tot wapenbeheersing te komen. In de politiek is er een duidelijke beweging naar rechts. Reagan, Thatcher en Kohl zijn aanhangers van het neoliberalisme. De overheid trekt zich terug en geeft vrij spel aan de 'markt'. De macht van de vakbonden neemt af. Het westerse kapitalistische systeem lijkt aan de winnende hand te zijn. De Syrische regering slaat een opstand van de Moslimbroederschap in Hama neer: 20.000 doden. In de oorlog tussen Irak en Iran worden massaal biologische en chemische wapens ingezet.

2020 De conflictstof die in de voorgaande conjuncties tot uitdrukking kwam, is nog altijd uiterst actueel. Het gevaar van atoomwapens is er niet minder op geworden, al zijn we er inmiddels misschien aan gewend, in slaap gesust omdat het al zo lang 'goed' gaat. De overwinning van het kapitalistische marktdenken lijkt onomkeerbaar. De macht van de vakbonden neemt verder af. De inkomensverschillen tussen rijk en arm nemen toe. Ondertussen zet de groei van China het machtsevenwicht in de wereld op losse schroeven. De spanningen in het Midden-Oosten blijven maar duren zonder enig zicht op een oplossing: komt er eindelijk uitzicht in deze nachtmerrie?

Pluto in Steenbok

Pluto kwam het teken Steenbok binnen in 2008 en zal in 2023 dit teken pas verlaten. Duidelijker kan het niet: 2008 was het begin van de kredietcrisis. De banken, lange tijd de bewaarders van stabiliteit en rust, gaven zich over

aan riskante speculaties. Hun streven naar winst kwam in conflict met hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De essentie van het probleem is nog lang niet opgelost.

Steenbok als rode draad

Het teken Steenbok loopt als een rode draad door het verhaal. De eerste conjunctie van Uranus en Neptunus in 1812 in Steenbok was het begin van een ongelooflijke jacht op de schatten van de aarde. Met Pluto in Steenbok worden de gevolgen daarvan scherp zichtbaar en voelbaar. Het is de hoogste tijd dat de mensheid verantwoordelijkheid neemt voor de aarde waar ze van afhankelijk is. Gelukkig lijkt dat ook steeds meer te gebeuren. Het klimaatverdrag van Parijs in 2015 is een hoopvolle stap. We hebben een nieuwe verbinding nodig met de aarde als planeet. Het moet maar eens afgelopen zijn met de arrogante gedachte dat de mens de natuur tot haar beschikking heeft om te gebruiken. De aarde is maar een klein bolletje en als je vanuit de ruimte naar de aarde kijkt zie je niet de grenzen die wij er getrokken hebben. De aarde is één organisme en wij maken daar deel van uit.

Hoopvol

De conjunctie van Saturnus en Pluto in 2020 heeft heel wat onheilspellende kanten: de dreiging van massavernietigingswapens, de conflicten in het Midden-Oosten, de geldcrisis, klimaatverandering, de concentratie van macht bij enkele grote bedrijven en staatsapparaten, de kloof tussen arm en rijk. Conflictstof genoeg om de dreiging te voelen. De vorige conjuncties in 1947 en 1982 geven ondanks alles wél hoop. In 1947 zagen de toenmalige wereldmachten in dat een grote oorlog met moderne technologie een nachtmerrie voor iedereen zou worden. Ze wisten de beheersing (Saturnus) op te brengen om af te zien van verdere machtsontplooiing en ze zagen het gemeenschappelijk belang: we hebben samen maar één planeet en daar moeten we het mee zien te doen.

Saturnus

Omlooptijd 29,6 jaar.

Organisatie, orde, structuur, grenzen, wetten, traditie, geld, pijn en moeite, verantwoordelijkheid, perfectie.

Uranus

Omlooptijd 84 jaar.

Abstract denken, wetenschap, technologie, elektronica, vrijheidsdrang, rebellie, democratie, mensenrechten.

Neptunus

Omlooptijd 165 jaar.

Eenheidsbewustzijn, spiritualiteit, oplossing, globalisering, illusies, idealen, willoosheid, opgaan in anonimiteit, sociale media.

Pluto

Omlooptijd 247 jaar.

Transformatie, creatieve destructie, atoomenergie, onderwereld, dwang, controle, machtsstrijd, verborgen schatten, fundamentele vernieuwing.

Saturnus-Uranus cyclus: 45,5 jaar

Saturnus-Neptunus cyclus: 35 jaar

Saturnus-Pluto cyclus ca.: 34 jaar

Uranus-Neptunus cyclus: 171 jaar

Uranus-Pluto cyclus: 115 jaar

Neptunus-Pluto cyclus: 492 jaar

In 1982 riep het 'gewone' volk de machthebbers tot de orde. Massale demonstraties dwongen de kemphanen van de koude oorlog tot constructief overleg.

De beste eigenschap van Steenbok, en zeker ook van Saturnus in Steenbok, is realiteitszin: het probleem opsporen en moedig onder ogen zien. Vervolgens kunnen de onvolprezen organisatorische kwaliteiten van Steenbok hun werk doen. Liefst met een helder perspectief op de lange termijn en een diep respect voor de aarde die we samen delen.